

KOMENTÁŘ

29. března 2023

Důchody a příjemci důchodů v Jihočeském kraji v roce 2022

V Jihočeském kraji pobíralo v prosinci 2022 některý z důchodů necelých 180 tisíc osob, z toho 150 tisíc osob pobíralo starobní důchod ať už samostatně, nebo v kombinaci s pozůstalostním důchodem. Průměrný starobní důchod sólo v kraji činil 17 949 Kč, přičemž muži pobírali v průměru o 2 960 Kč více než ženy.

V Jihočeském kraji v prosinci 2022 splňovalo podmínky pro výplatu některého z důchodů celkem 179 269 osob, mezi nimiž převažovaly ženy (58,2 %). Počet důchodců v kraji meziročně mírně klesl, zejména kvůli úbytku na straně žen (-329). Již třetím rokem tak byl přerušen dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců, což mohlo být úzce spjato se situací vyvolanou pandemií koronaviru a se zvýšeným počtem zemřelých osob ve vyšších věkových kategoriích.

Za posledních deset let se počet příjemců důchodů v kraji zvýšil o 2,0 %, nejvyšší nárůst byl zaznamenán u příjemců poměrných starobních důchodů (+14,0 %), naopak největší pokles byl uveden u příjemkyň vdovských důchodů sólo (-38,3 %).

Tab. 1 Příjemci důchodů a průměrná měsíční výše důchodů podle druhu v kraji (v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	2012	2014	2016	2018	2020	2022
	Příjemci důchodů					
Příjemci důchodů celkem	175 809	175 935	178 328	179 571	180 149	179 269
v tom starobní důchod plný ¹⁾	103 448	105 064	108 891	111 555	113 238	112 622
starobní důchod poměrný ¹⁾	215	191	165	161	190	245
pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	12 532	11 286	10 389	9 599	9 016	8 571
pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	4 204	4 406	4 427	4 348	4 498	4 623
pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	11 396	11 433	11 642	11 676	11 796	12 040
vdovský sólo	1 796	1 628	1 374	1 199	1 136	1 109
vdovský kombinovaný	33 331	33 022	32 704	32 386	31 664	31 309
vdovecký sólo	400	383	369	369	320	303
vdovecký kombinovaný	5 641	5 768	5 831	5 847	5 888	5 997
sirotčí	2 846	2 754	2 536	2 431	2 403	2 470
	Průměrná měsíční výše důchodu (v Kč)					
Průměrný důchod celkem	10 357	10 610	10 957	11 850	13 842	17 197
v tom starobní plný ¹⁾	10 680	10 985	11 375	12 325	14 393	17 949
starobní poměrný ¹⁾	4 429	4 293	4 228	4 395	5 623	7 265
pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	10 160	10 240	10 394	11 076	12 703	15 613
pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	6 734	6 656	6 718	7 178	8 514	10 401
pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	6 018	5 926	5 894	6 232	7 398	8 909
vdovský sólo	6 921	7 051	7 275	7 834	9 255	11 327
vdovský kombinovaný	11 616	11 890	12 248	13 189	15 429	19 218
vdovecký sólo	6 083	6 453	6 651	7 265	8 609	10 632
vdovecký kombinovaný	12 937	13 325	13 784	14 921	17 407	21 747
sirotčí	5 569	5 735	5 917	6 382	7 629	9 365

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým

KOMENTÁŘ

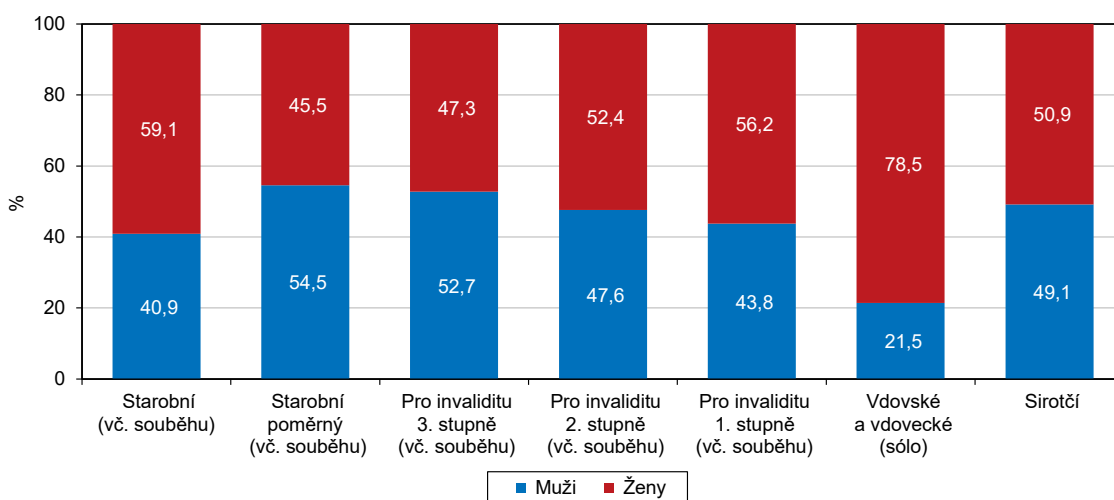
V porovnání s rokem 2012 počet mužů pobírajících některý z důchodů vzrostl o více než 4,8 tis. (+6,9 %), naopak počet žen se snížil o téměř 1,4 tis. (-1,3 %).

Průměrný důchod celkem v Jihočeském kraji v prosinci 2022 činil 17 197 Kč a byl zhruba o stokorunu nižší než průměrný celkový důchod v ČR. V mezikrajském srovnání byl šestý nejvyšší, přesto na průměrný pražský důchod ztrácel 1 517 Kč. Od roku 2012 vzrostl průměrný celkový důchod v kraji o dvě třetiny, meziroční nárůst činil téměř 17 %.

Většina z příjemců důchodů (83,8 %) pobírala **starobní důchod**, ať už samostatně nebo v souběhu s vdovským případně vdoveckým důchodem. Téměř ve všech kategoriích příjemců převažovaly ženy, výjimku tvořily pouze důchody starobní poměrný včetně souběhu a pro invaliditu 3. stupně, kdy mírně převažovali muži. Výrazná převaha žen byla zjištěna u pozůstalostních důchodů vyplácených samostatně, kdy na 1 vdovce připadaly více než 3 vdovy.

Graf 1 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v kraji v prosinci 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Starobní důchod plný sólo (tj. bez souběhu s pozůstalostním důchodem) dosáhl v prosinci 2022 v kraji 17 949 Kč, což bylo o 149 Kč méně než republikový průměr. Kraj v rámci Česka obsadil pátou nejvyšší příčku. Na čele pomyslného žebříčku se umístila Praha, kde byl v prosinci 2022 vyplácen průměrný starobní důchod sólo o 1 319 Kč vyšší než na jihu Čech.

Jihočeské ženy se starobním důchodem bez souběhu pobíraly o 1 451 Kč méně, než činil průměrný důchod v kraji. Naopak důchodcům mužům bylo vypláceno o 1 509 Kč více, než byl krajský průměr. Rozdíl mezi průměrným starobním důchodem sólo u mužů a žen tedy činil téměř 3 tisíce korun. Za posledních deset let vzrostly starobní důchody sólo u obou pohlaví o více než 68 %, přičemž nárůst u žen byl nepatrně vyšší.

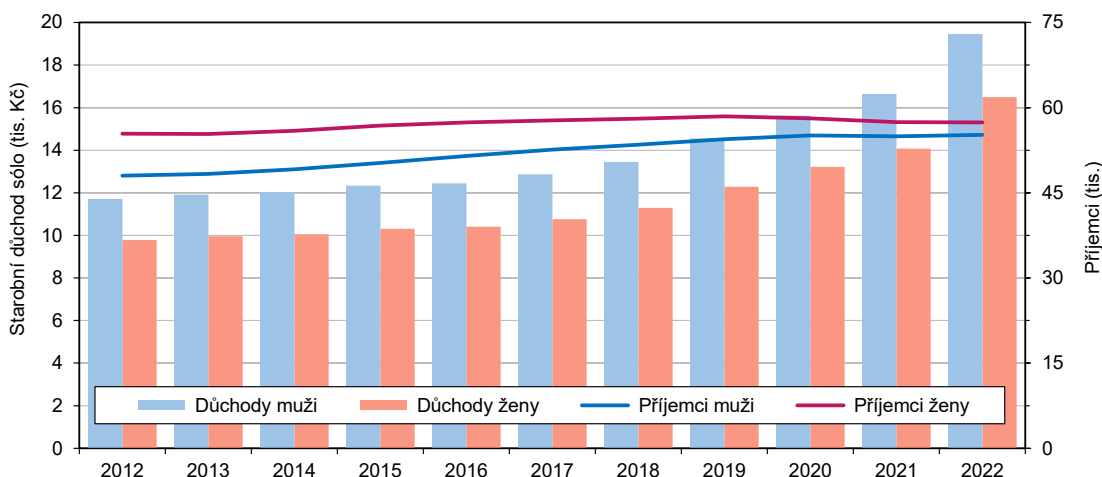
Zatímco počet jihočeských důchodců-mužů, kteří pobírali starobní důchod bez souběhu, se mezi roky 2012 a 2022 zvyšoval rychleji (+15,0 %), počet důchodkyň stoupl pouze o 3,6 %.

KOMENTÁŘ

Díky tomu se rozdíl mezi počtem důchodců a důchodkyň výrazně snížil. Zatímco v roce 2012 počet žen pobírajících starobní důchod sólo převyšoval počet mužů o 7 424, v roce 2022 rozdíl klesl pod třetinu a činil již jen 2,2 tisíce osob.

Graf 2 Příjemci a průměrná výše starobního důchodu sólo podle pohlaví v kraji (v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Nejvíce příjemců všech důchodů žilo na Českobudějovicku, nejméně jich bylo zaznamenáno na Prachaticku. Podíl příjemců všech starobních důchodů bez souběhu činil v kraji 63,0 %, přičemž nejvyšší byl na Táborsku (64,9 %) a nejnižší na Prachaticku (58,5 %).

Tab. 2 Příjemci důchodů a průměrná měsíční výše důchodů podle okresů v prosinci 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Kraj, okresy	Důchody celkem	Druh důchodu									sirotčí
		starobní sólo		invalidní sólo			vdovský		vdovecký		
		plný	poměrný	pro invaliditu 3. stupně	pro invaliditu 2. stupně	pro invaliditu 1. stupně	sólo	kombinovaný	sólo	kombinovaný	
Příjemci důchodů											
Jihočeský kraj	179 269	112 622	245	8 571	4 623	12 040	1 109	31 309	303	5 977	2 470
České Budějovice	51 602	32 276	66	2 310	1 363	3 954	341	8 740	96	1 691	765
Český Krumlov	15 517	9 858	29	887	351	929	86	2 590	28	564	195
Jindřichův Hradec	26 868	17 307	29	1 211	744	1 442	160	4 720	52	852	351
Písek	20 898	13 432	37	911	371	1 170	137	3 799	26	714	301
Prachatice	14 746	8 612	16	855	587	1 324	86	2 556	23	474	213
Strakonice	21 124	12 657	31	1 199	683	1 744	108	3 670	34	730	268
Tábor	28 514	18 480	37	1 198	524	1 477	191	5 234	44	952	377
Průměrná měsíční výše důchodů (v Kč)											
Jihočeský kraj	17 197	17 949	7 265	15 613	10 401	8 909	11 327	19 218	10 632	21 747	9 365
České Budějovice	17 509	18 440	7 132	15 706	10 352	8 952	11 511	19 663	10 624	22 380	9 651
Český Krumlov	16 955	17 551	7 560	15 761	10 227	8 877	10 562	18 943	10 779	21 380	8 758
Jindřichův Hradec	16 912	17 463	7 434	15 683	10 435	8 836	11 532	18 802	10 331	21 169	9 340
Písek	17 207	17 795	7 860	15 172	10 359	8 817	11 453	19 022	10 273	21 505	9 425
Prachatice	16 619	17 679	8 165	15 311	10 436	8 843	10 254	18 997	10 981	21 564	8 668
Strakonice	16 974	17 894	6 351	15 705	10 579	8 881	11 262	19 212	10 523	21 643	9 203
Tábor	17 492	18 032	6 926	15 713	10 355	9 048	11 602	19 239	11 026	21 708	9 583

KOMENTÁŘ

V souvislosti se zvyšováním hranice pro odchod do důchodu a s obtížnějším uplatněním na trhu práce se v posledních letech zvyšuje počet lidí, kteří se rozhodnou odejít do předčasného důchodu.

V prosinci 2022 pobíralo v Jihočeském kraji **předčasný starobní důchod** (ať už samostatně nebo v souběhu s pozůstalostním důchodem) 31,7 % starobních důchodců. Proti roku 2012 vzrostl počet osob, které do důchodu odešly předčasně, o téměř 44 %.

Trend u obou pohlaví v kraji je dlouhodobě vzestupný. V posledních deseti letech byl vyšší nárůst počtu příjemců předčasných důchodů zaznamenán u mužů, kde jejich počet stoupl o 45 %. Počet žen, které pobíraly předčasný důchod, byl oproti roku 2012 vyšší o 42 %. Přestože v absolutních číslech bylo v předčasném důchodu více žen, jejich podíl v prosinci 2022 v kraji činil 30,2 %, zatímco podíl mužů dosáhl 33,8 %.

Tab. 3 Příjemci předčasných starobních důchodů v kraji podle pohlaví (v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Muži										
Příjemci starobních důchodů¹⁾	53 493	53 897	54 772	55 906	57 195	58 287	59 223	60 236	60 920	60 857	61 099
z toho předčasných starobních důchodů	14 241	14 781	15 543	16 296	16 978	17 679	18 247	18 920	19 566	20 216	20 679
Podíl předčasných důchodů (%)	26,6	27,4	28,4	29,1	29,7	30,3	30,8	31,4	32,1	33,2	33,8
	Ženy										
Příjemci starobních důchodů¹⁾	87 921	87 722	88 221	89 019	89 508	89 734	89 968	90 140	89 352	88 718	88 371
z toho předčasných starobních důchodů	18 743	19 501	20 424	21 284	22 155	22 934	23 584	24 246	24 923	25 860	26 648
Podíl předčasných důchodů (%)	21,3	22,2	23,2	23,9	24,8	25,6	26,2	26,9	27,9	29,1	30,2

¹⁾ plných nebo poměrných, včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

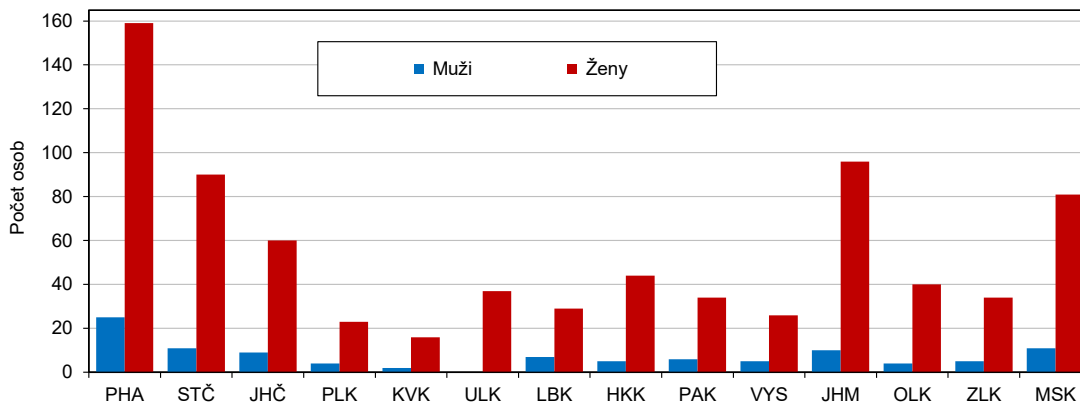
Nejvyšší podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod byl v prosinci 2022 evidován v okrese Jindřichův Hradec, kde možnosti dřívějšího odchodu do důchodu využilo 38,4 % starobních důchodců. Nejméně této možnosti využívali důchodci na Prachaticku, kde dříve odcházelo do penze pouze 23,6 % starobních důchodců.

Česká správa sociálního zabezpečení na svých stránkách zveřejňuje také **počty důchodců ve věku 100 a více let**. V prosinci 2022 jich bylo v Česku evidováno celkem 873 a výrazně mezi nimi převažovaly ženy (88,1 %). Nejstarší žena pobírající důchod žila v Pardubickém kraji a bylo jí 109 let, nejstaršímu důchodci-muži bylo 104 let a žil v Praze. V Jihočeském kraji koncem roku 2022 pobíralo některý z důchodů 69 osob starších 100 let, z nich bylo 60 žen a 9 mužů.

KOMENTÁŘ

Graf 3 Příjemci starobního důchodu ve věku 100 a více let podle krajů v prosinci 2022

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Kontakt:

Ing. Irena Votrubová
Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích
E: irena.votrubova@czso.cz
T: 386 718 450
M: 737 280 421